
Museet Ribes Vikinger - Opgaver

Markedspladsen.

- 1) Markedspladsen blev oprettet af friserne eller af en dansk konge, måske Angantyr. Hvornår var det?
- 2) Mange varer blev sejlet til markedspladsen, nogle af dem blev tabt eller smidt væk af markedspladsens håndværkere og købmænd. Hvilke lande kom disse ting fra?
A. Hjortetak
B. Drikkeglas
C. Bronze
D. Perler
E. Kværnsten
F. Rav
- 3) Hvilke ting kan ligge i jorden længe uden helt at forsvinde?
A. Dyreskind - B. Glas – C. Træ – D. Metal
- 4) Markedspladsen blev de første år kun brugt om sommeren. Hvorfor?
- 5) Man kunne handle på to måder: ved at bytte varer eller ved at betale med kongens mønter. Hvad hed pengene? Tegn den almindeligste mønt i Ribe.
- 6) Markedspladsen blev delt op i små stykker, parceller med små flethegn. Der var også nogle små grøfter, hvad blev de brugt til?
- 7) Hvordan er vikingetidens markedsplads anderledes fra en markedsplads nu om dage? Nævn flere eksempler. Og hvordan tror du der lugtede?

Markedspladsens bronzestøber

- 1) I oplevelseshallen finder du bronzestøberen i gang med at støbe smykker og andre ting i metal. Han arbejder på et jordgulv ved et lille ildsted med blæsebælg afskærmet med et læhegn af flettede pilegrene. Rundt omkring ham ligger de få nødvendige redskaber til støbearbejdet samt rester af tidligere afstøbninger. Bronzen som bruges til

fremstillingen af smykker er et importeret råstof.

Prøv at finde så mange ting fra bronzestøberens arbejdsplads som muligt og nævn dem her.

- 2) Tegn: A. En blæsebælg - B. En tang C. En støbeform
- 3) Prøv at forklare hvordan bronzestøberen støber et skålspænde. Hvad er første arbejdsproces, næste osv.
- 4) Find ting i udstillingen, som bronzestøberen har lavet. Hvor er de? Og hvad har de været brugt til?

Runer

- 1) I Ribe har man fundet rester af mennesker fra vikingetiden med indridsede runer. Find den amulet i udstillingen, der er en del af en hjerneskal fra et menneske.
A. Hvad står der? Kan du læse noget af det?
- 2) I gravrummet i middelalderafdelingen er en runestav (ved hjerneskalerne)
A. Hvilken sygdom omtales der? Hvad hedder den på dansk? Og med runesprog?
B. Tegn runestaven.
- 3) Som du kan se blev runesproget brugt helt op i middelalderen. Gå videre i middelalderafdelingen og find ved siden af bøgerne et lavt glasskab med vægte og vægtlodder.
A. Find det gamle vægthåndtag og tegn det.
B. Skriv også den latinsk indskrift.
- 4) Vikingerne ristede runer i sten og træ, for de kendte ikke papir og blyant.
A. Forsøg at ”riste” dit navn med runer på papiret.
- 5) I oplevelseshallen kan du på det store vikingeskib finde en indskrift med runer.
A. Skriv de første runer du kan se på vikingeskibet

B. Kan du også oversætte to ord fra indskriften?

Vikingerne guder

- 1) I vikingetiden troede menneskene i Norden på mange guder – også kaldet Aser. Odin var den øverste og mest berømte. I Ribe har arkæologerne fundet en lille figur af metal som forestiller Odin.
A Tegn den.
B Hvad er det, der sidder på figurens hoved?
C Hvorfor tror du, at Odin har valgt netop disse fugle som symboldyr?
- 2) Hvad hedder Tors hammer?
- 3) Hvad er specielt med hammeren, når den kastes?
- 4) Hvad hed de 2 gedebukke, der var spændt for Tors kærre? Hvad var specielt ved dem?
- 5) Hvordan kunne vikingerne holde sig gode venner med guderne? Nævn 2 ting.
- 6) Find og skriv navnet på rummet med de 3 rødder fra Yggdrasil, verdens største træ midt i Asgård. Træet har tre rødder, der når ud til hver sin verden. I hver trærod er der en nogle huller med forskellige ting fra vikingetiden.
A Prøv at forestille dig, hvad tingene har været brugt til og skriv en lille historie, hvor du nævner nogle af tingene.

Vikingerne skibe.

- 1) De første skibe, der lignede vikingeskibe er lavet før år 700. I mange glasskabe er der fortællinger om vikingeskibe. Find resterne af skibet fra Gredstedbro.
A Hvornår er det bygget? B Hvad er det bygget af? C Tegn de to rester, der er bevaret.
- 2) Vikingeskibene kunne sejle fra vadehavet til markedspladsen, når der var højvande.
A. Find tegningen på væggen, der viser vikingerne trække skibene til handelspladsen. Hvorfor gør de det?
B. Find det store anker. Det var fælleseje, fordi det var meget dyrt. Hvorfor har ankeret en ”knudret” overflade? Tegn ankeret.
- 3) Se nu på skibet i oplevelshallen – medbring evt. en bog om vikingeskibe.
A Hvorfor er skibet lavt og fladbundet?
B Hvorfor anbringer man sten i bunden af skibet?
C Hvad hedder stangen, der bærer sejlet?
D Hvilke varer er der i skibet?
E Kommer skibet fra lande nord eller syd for Danmark?
F Hvorfor sidder roret i højre side?
G Hvad kalder man højre og venstre side på et skib?

Kilde til opgaver på Museet Ribes Vikinger: Lene Lund Feveile

---

Ribes Vikinger - Opgavesvar

Markedspladsen.

1. Ca. år 700
2. Hjortetak: Island/Norge
Drikkeglas: Østersølandene
Bronze: Østeuropa
Perler: Nogle er importerede fra Mellemøsten, Egypten og Iran/Irak.
Andre er fremstillet her.
3. Kværnsten: Frankerriget
Rav: Danmark
4. Glas og metal
5. Det var for koldt om vinteren, da der ikke var bygget huse.
5. I Ribe er der fundet 203 stk. sceattas til og med år 2000, men der er også

fundet lidt Hedebymønter, romerske mønter og arabiske dirhemer.

Af de 203 Sceattas er 85 % af typen Wodan/monstertypen, som måske er lavet i Ribe.

6. Til at lede vand væk, til at danne grænse mellem stykkerne og til at smide affald i.

Bronzestøbereren

1. F.eks. Støbeforme, forklæde, blæsebælg, arbejdsdreng, tang, trækul, bål, sølv, ild, bronze, digel, udstilling, læhegn og brænde.
- 3
- a. Først laver man en model af voks. Modellen støbes i en lerform.
  - b. Voksmodellen finpudses og der sættes en støbekanal på.
  - c. Støbeformen laves af flere lag ler, som presses ned over modellen.
  - d. For at stålspændet kan få en bestemt tykkelse presses et stykke stof dyppet i flydende voks ned i lerformen.
  - e. Den anden halvdel af lerformen laves også af ler, som presses ned over stoffet og hele formen varmes op og voksen løber ud.
  - f. Den færdige støbeform af ler tættes langs kanterne og stoffet tages ud og man er klar til selve bronzestøbningen.
  - g. Den færdige støbeform af ler anbringes i et bål med gløder og den smeltede bronze hældes i.

Runer

1. A. Ulfur og Odin og Hydyr hjalp Ris mod Awærki og Tværkun Egbor."
2. A. Malaria – Den bævende syge
3. B. In nomine patris et filii spiri...(tus sancti)
5. B. ??

Vikingernes guder

1. B. 2 ravne. Hugin og Munin.
C. Klogskab, god hukommelse og vagtsomhed.
2. Mjølner
3. Den rammer altid det, den kastes efter og vender tilbage til den, der kaster.
4. Tandgnjost og Tandgrisnir - De kan slagtes og spises, og bagefter bliver de hele og levende igen.
5. Ved at ofre til guderne og ved at sige gudernes navne inden de drak mjød.

Vikingernes skibe

1. A. 600 – 650. B. Træ
2. A. Strømmen i vandet løber mod havet.
B. Ankeret er lavet af små dele jern.
3.
  - A Skibet skal sejle på lavt vand.
  - B Stenenes vægt skal holde skibet i ro under storm.
  - C En rå
  - D Økser, fisk, hvalrostænder, skind....
  - E Nord for Danmark.
  - F Vane? - De fleste mennesker er højrehåndet.
  - G Højre side hedder styrbord og venstre hedder bagbord.

